

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

**ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงาน
ระบบเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล
กรณีศึกษาตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม**
**Factors related to the operation of the Dengue Fever Surveillance System
in Surveillance and Rapid Response Team**
Case Study; Bang Sakae Sub-District, Bang Khonthi District, Samut Songkhram Province

กล้าณรงค์ วงศ์พิทักษ์¹, ธรรมศักดิ์ สายแก้ว¹, สุริยวรรณ สีลาดเลา¹, วรรณวิมล เมฆวิมล กิ่งแก้ว¹,
ปริศนา เพียรจริง¹, แสงโสม สีนะวัฒน์¹, นางสาวสุนิสา จิตประสงค์², นางสาวธัญพร เจริญวรการ²,
นางสาวธนวรรณ สอาดฤทธิ²

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

²นักศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email: klarnarong.wo@ssru.ac.th, klarmsu@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานในระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล : ศึกษากรณี ตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นกลุ่มทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and Rapid Response Team : SRRT) ที่อาศัยอยู่ในตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 50 คน ได้รับแบบสอบถามกลับร้อยละ 80 โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติ Chi Square

ผลการวิจัย พบว่า เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมในชุมชน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การอบรม ทักษะคติของทีม SRRT และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานในระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคไข้เลือดออก ในขณะที่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานในระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมให้มีความรู้ พฤติกรรมและทัศนคติต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออกให้กับประชาชนและทีม SRRT เพื่อสร้างความตระหนักหน้าที่ของทีม SRRT ต่อการดูแลสุขภาพประชาชนให้เพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ ไข้เลือดออก, ระบบเฝ้าระวัง, SRRT

บทนำ

โรคไข้เลือดออก (Dengue Hemorrhagic Fever : DHF) เป็นโรคติดต่อ นำโดยแมลงที่เป็นปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ประเทศเขตร้อน เนื่องจากมีุงลายเป็นพาหะนำ โดยโรคไข้เลือดออกติดต่อกันได้โดยมีุงลายบ้าน (*Aedes aegypti*) เป็นพาหะนำโรคที่สำคัญ สถานการณ์โรคไข้เลือดออกจังหวัดสมุทรสงคราม

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

ล่าสุดระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 พฤษภาคม พ.ศ.2561 ที่ผ่านมา พบว่ามีแนวโน้มการระบาดมากขึ้น และมีรายงานผู้ป่วย 57 ราย ในจำนวนนี้เป็นชาย 26 ราย และหญิง 31 ราย คิดเป็นอัตรา 29.40 ต่อประชากรแสนคน แยกเป็นอำเภอเมืองสมุทรสงคราม 32.96 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคืออำเภออัมพวา 32.37 ต่อประชากรแสนคน และอำเภอบางคนที 12.45 ต่อประชากรแสนคน ในจำนวนนี้กลุ่มอายุ 15-24 ปี มีผู้ป่วยสูงสุด 20 ราย รองลงมาอายุ 25-34 ปี มีผู้ป่วย 11 ราย โดยในจำนวนนี้แยกเป็นนักเรียน 25 ราย รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง 20 ราย และเมื่อเทียบกับระดับ ประเทศ ณ วันที่ 31 พฤษภาคมนี้ อยู่ในอันดับที่ 23 และระดับเขต 5 อยู่อันดับที่ 6 (นพ.สุริยะ คูหะรัตน์, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม, 2561) จากข้อมูลรายงานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากลไกในการใช้มาตรฐานทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and Rapid Response Team: SRRT) ในการดำเนินงานเฝ้าระวังสอบสวนโรคยังไม่สามารถป้องกันการแพร่ระบาดของโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งบทบาททีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) คือ ทีมงานทางสาธารณสุขที่มีภารกิจในการเฝ้าระวังโรคติดต่อที่แพร่ระบาดรวดเร็วรุนแรงตรวจจับภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข (Public health emergency) สอบสวนโรคอย่างมีประสิทธิภาพทันการณ์ ควบคุมโรคฉุกเฉินขั้นต้น เพื่อหยุดยั้งหรือจำกัดการแพร่ระบาดไม่ให้ขยายวงกว้าง และแลกเปลี่ยนข้อมูลเฝ้าระวังโรคตลอดจนร่วมมือกันในการเฝ้าระวังตรวจจับการระบาด ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจอยากศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการดำเนินงานของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริง ปัญหาอุปสรรคในการนำไปปรับปรุงพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบลในการเฝ้าระวังควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออกของจังหวัดสมุทรสงครามต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบเฝ้าระวังการเกิดโรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร กลุ่มประชากรที่ในการศึกษาค้นครั้งนี้ เป็นเครือข่ายทีมสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ของตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบไปด้วย จนท.สาธารณสุข อสม. และผู้นำจำนวน 50 คน

2. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

- ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและการฝึกอบรมงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา
- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก
- ทักษะของทีม SRRT ต่อการปฏิบัติงาน
- พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ รูปแบบการดำเนินงานระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์ระดับตำบล ประยุกต์จากแนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวังเหตุการณ์ของ SRRT เครือข่ายระดับตำบล (ปี 2555) ได้แก่ การแจ้งข่าว การรับและหาข่าว การจัดการข่าว การประเมินสถานการณ์ การตอบสนอง

3. ขอบเขตเวลา มกราคม – ธันวาคม 2561

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานในระบบเฝ้าระวังการเกิดโรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล บางสะพาน อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

2. ขั้นตอนการวิจัย

- กำหนดปัญหาที่จะดำเนินการวิจัย
- กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
- ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย)
- กำหนดกรอบแนวคิด นิยามศัพท์
- กำหนดแบบการวิจัย
- กำหนดประชากร
- สร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
- การรวบรวมข้อมูล (แหล่งปฐมภูมิ, แหล่งทุติยภูมิ)
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- การนำเสนอผล (การเสนอรายงานการวิจัย)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การสร้างและทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถาม มีเนื้อหาแบ่งเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 7 ข้อ โดยสอบถาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง/หน้าที่ทางสังคมในชุมชน ประสบการณ์การทำงานและการฝึกอบรมงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเป็นแบบปลายปิด (Close ended question) ให้เลือกตอบในช่องที่กำหนด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก มีลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับทัศนคติของทีม SRRT ต่อการปฏิบัติงานมีลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมีลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 8 ข้อ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคไข้เลือดออกได้แก่ การแจ้งข่าว การรับและหาข่าว การจัดการข่าว การประเมินสถานการณ์ การตอบสนอง ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 18 ข้อ

- หลังจากสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามโครงสร้างและความเป็นปรนัยของข้อคำถามในเบื้องต้น
- ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรง (Validity) และให้ความเห็นชอบในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษา
- การตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา จำนวน 30 คน ในตำบล บึงตี้ อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี จากนั้นนำแบบสอบถามมาทดสอบเพื่อวิเคราะห์หา ความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) ความเที่ยงมีค่า 0.72

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.2.1 ข้อมูลด้านปฐมภูมิ

- ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากคณบดีวิทยาลัยเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในการออกหนังสือขออนุญาตในการทำวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
- ผู้ช่วยวิจัย ออกพื้นที่เพื่ออธิบายและนำเสนอแบบสอบถามกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย และนัดรับแบบสอบถามคืนใน 1-2 วันถัดไป
- เก็บรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อเตรียมวิเคราะห์ ข้อมูล
- ข้อมูลเชิงพื้นที่และสิ่งแวดล้อม

3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

- ข้อมูลการเกิดโรคไข้เลือดออก ได้แก่ อัตราป่วย 3 ปี ย้อนหลัง ผลการตรวจสุ่มลูกน้ำ
- ข้อมูลเครือข่าย SRRT

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

- ข้อมูลทั่วไป เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา ตำแหน่ง/หน้าที่ทางสังคมในชุมชน ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงาน และการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานควบคุมโรคไข้เลือดออก ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย
- ปัจจัยด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่มีผลต่อการดำเนินงานในระบบเฝ้าระวังการเกิดโรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- ค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั่วไป ปัจจัยด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่มีผลต่อการดำเนินงานในระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ใช้การวิเคราะห์โดยหาความสัมพันธ์ (Chi-square) ระหว่างปัจจัย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัย ผลการศึกษาโดยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของประชากร

ผลการศึกษา พบว่า เป็นเพศหญิงมากที่สุด คือ มีร้อยละ 67.5 มีช่วงอายุมากที่สุดอยู่ระหว่าง 49 - 62 ปี คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาอายุ 35 - 48 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 ส่วนสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่สมรส คิดเป็นร้อยละ 65 โดยการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 55 ตำแหน่ง/หน้าที่ทางสังคมในชุมชนส่วนใหญ่เป็น อสม. คิดเป็นร้อยละ 50 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในทีม SRRT ส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน 0 - 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.5 และจำนวนการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานควบคุมโรคไข้เลือดออกส่วนมากอบรม 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 92.5

2. ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกในการดำเนินงานในระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล

ผลการศึกษา พบว่า ความรู้การดำเนินงานในระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ เรียงลำดับตามค่า $\bar{X}$ จากมากไปหาน้อย ข้อที่มีค่า $\bar{X}$ มากที่สุดได้แก่ “ใช้ถุงลอย ปรดศึรชะ อาเจียน ซึ่ม มีจุดเลือดออกตามผิวหนังเป็นอาการสำคัญของไข้เลือดออก” ระดับสูง $\bar{X}=0.98$ SD.= 0.16 รองลงมาได้แก่ “ห้ามกินยาแอสไพริน ในขณะที่เป็นโรคไข้เลือดออก เพราะจะทำให้เกร็ดเลือดเสียการทำงาน อาจเกิดอันตรายต่อผู้ป่วย” ค่า $\bar{X}= 0.95$

3. ทักษะคติในการดำเนินงานในระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล

ผลการศึกษา พบว่า ทักษะคติการดำเนินงานในระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่า $\bar{X}$ จากมากไปหาน้อย ข้อที่มีค่า $\bar{X}$ มากที่สุดได้แก่ “เมื่อเห็นลูกน้ำในภาชนะของเพื่อนบ้าน ท่านจะแนะนำเปลี่ยนน้ำใหม่ทันที” ค่า $\bar{X}= 3.73$ SD.= 1.39 รองลงมาได้แก่ “ท่านมีความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งในทีมสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว” ค่า $\bar{X}= 3.58$ SD.= 1.29 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ “ท่านคิดว่าถ้าเกิดโรคไข้เลือดออกระบาดในย่านชุมชนของท่าน ควรจะเป็นความรับผิดชอบของทีมSRRTและอาสาสมัคร” ค่า $\bar{X}= 2.53$ SD.= 1.15

4. พฤติกรรมในการดำเนินงานในระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล

ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการดำเนินงานในระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและระดับต่ำ เรียงลำดับตามค่า $\bar{X}$ จากมากไปหาน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ “ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นแก่นนำณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในชุมชน” ค่า $\bar{X}= 4.13$ SD.=0.79 รองลงมาได้แก่ “ท่านแนะนำให้เพื่อนบ้านสำรวจลูกน้ำ ในภาชนะทุกสัปดาห์” ค่า $\bar{X}= 4.08$ SD.=0.86 และข้อที่มีค่า $\bar{X}$ น้อยที่สุดได้แก่ “ท่านแนะนำวิธีการในการป้องกันโรคไข้เลือดออกเฉพาะละแวกบ้านที่ท่านรับผิดชอบ” ค่า $\bar{X}= 1.95$ SD.=0.93

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง“ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานในระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล : ศึกษากรณี ตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม” อภิปรายการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

ความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานควบคุมโรคไข้เลือดออก ความรู้ความเข้าใจของเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว ในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชมพูนุช อินทศรี , ภัคจิรา สารวงษ์, อโนทัย พลิตนันทเกียรติและดวงใจ เอี่ยมจ้อย (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนในชุมชนบ้านคลองบางนา ตำบลศิระชะจะเข้้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านคลองบางนา มีความรู้เกี่ยวกับ โรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส และความรู้ความเข้าใจของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก โดยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุดใจ มอนไข, อภิชาติ ใจอารีย์,และประสงค์ ต้นพิชัย (2556) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของ ชุมชนบ้านวังไทร ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานควบคุมโรคไข้เลือดออก

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุดใจ มอนไข, อภิชาติ ใจอารีย์,และประสงค์ ต้นพิชัย (2556) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของ ชุมชนบ้านวังไทร ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานควบคุมโรคไข้เลือดออก

สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุดใจ มอนไข, อภิชาติ ใจอารีย์,และประสงค์ ต้นพิชัย (2556) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของ ชุมชนบ้านวังไทร ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานควบคุมโรคไข้เลือดออก

ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุดใจ มอนไข, อภิชาติ ใจอารีย์,และประสงค์ ต้นพิชัย (2556) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของ ชุมชนบ้านวังไทร ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานควบคุมโรคไข้เลือดออก

ตำแหน่ง/หน้าที่ทางสังคมในชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิลป์ชัย เนตรทานนท์,ปิยธิดา ตรีเดชและพีระ ครีกครั้นจิตร (2560) ศึกษา

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการประสานงานด้านการเฝ้าระวังและสอบสวนโรคของทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว ระดับอำเภอ เขตสาธารณสุขที่ 4 คือ พบว่าคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการประสานงานของ เครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับอำเภอและมีผลต่อการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล

ระยะเวลาในการเป็นเครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว ตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ สุดใจ มอนไช, อภิชาติ ไจอารีย์, และประสงค์ ต้นพิชัย (2556) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของ ชุมชนบ้านวังไทร ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานควบคุมโรคไข้เลือดออก

ทัศนคติ ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ของชลิต เกตุแสง (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการควบคุมพาหะ โรค ไข้เลือดออกของประชาชนอำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง พบว่า ทัศนคติต่อการป้องกันควบคุมโรค ไข้เลือดออกไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการควบคุมพาหะนำโรคไข้เลือดออก พฤติกรรม มีความสัมพันธ์ กับการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของชลิต เกตุแสง (2555) ที่ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการควบคุมพาหะ โรคไข้เลือดออกของประชาชนอำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการควบคุมพาหะนำโรคไข้เลือดออกอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการศึกษาทำให้ได้รูปแบบในการพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกของเครือข่ายทีมเฝ้า ระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล โดยควรจัดให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมให้มีความรู้ พฤติกรรมและทัศนคติต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออกให้กับประชาชนและทีมSRRTเพื่อสร้างความ ตระหนักหน้าที่ของทีมSRRTต่อการดูแลสุขภาพประชาชนให้เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนมีการประยุกต์ใช้ระบบ สารสนเทศภูมิศาสตร์(GIS)เพื่อให้เกิดความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ โดยจากการทดลองใช้ในระยะเวลา 1 เดือนพบว่า เครือข่าย SRRT ให้การยอมรับและพึงพอใจเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้งาน จากการศึกษา พบว่า ความรู้ความเข้าใจของ เครือข่ายทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว ในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกต่างกัน จะมี ส่วนร่วมในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน สามารถนำผลการศึกษาดังกล่าว ไป ประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของ SRRT ได้ตามบริบท

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป ควรมีการศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ แก่เครือข่าย ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล และประชาชนทั่วไปเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมด้าน สุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนอย่างกว้างขวางเพื่อให้ประชาชนปลอดภัยจากโรค ไข้เลือดออก โดยประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อให้เกิดความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มโรคติดต่อ นำโดยยุงลาย สำนักโรคติดต่อ นำโดยแมลง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.(2561)
สถานการณ์โรคไข้เลือดออก . ระบบรายงานการเฝ้าระวังโรค 506
- เกรียงไกร ไชยพิมพ์ และคณะ (2556) การประเมินระบบเฝ้าระวังกลุ่มโรคไข้เลือดออก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2556
- คมกฤษ พินยา (2555) พัฒนาคูณภาพการเฝ้าระวังการควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออกโดยชุมชนมีส่วนร่วม ตำบลแก้งไก่อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย
- จรรรงค์ ลีสุรพงศ์. (2553) ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อขององค์กรบริหารส่วนตำบล.
- ธัชวิทย์ วงศ์เข้มมา ผลของการพัฒนาศักยภาพทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and rapid response Team: SRRT) ต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก อำเภอบ้านแพวง จังหวัดนครพนม
- ประเสริฐ ไหลหาโคตร (2559) การพัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในหมู่บ้าน โดยทีม SRRT ระดับตำบล บ้านหนองหญ้าปล้อง ตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
- พิเชฐ บัญญัติ. (2549). การจัดการความรู้ในองค์กร. ใน วารสารห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภิรมย์รัตน์ เกียรติธนบดี และคณะ (2558) พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ของภาคีเครือข่ายสุขภาพในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
- มนัสนันท์ ลิ้มปวิทยากุล (2558) การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดใหญ่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในพื้นที่ชายแดนไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว : กรณีศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี
- วรรงค์ น้อยสุขเสริม (2559) การเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
- วันชัย อาจเขียน และคณะ (2558) การพัฒนาระบบงานเฝ้าระวังเหตุการณ์ของทีม SRRT เครือข่ายระดับตำบล
- ศรีอัมพร เมฆหมอก. (2542) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของเด็กวัยเรียน จังหวัดบุรีรัมย์ . มหาวิทยาลัยมหิดล/กรุงเทพฯ.
- สมศักดิ์ บุญเนา (2557) ปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการดำเนินงานควบคุมโรคไข้เลือดออก ของทีมเฝ้าระวัง สอบสวน เคลื่อนที่เร็วระดับอำเภอในจังหวัดเลย
- สรวงสุดา คงมั่ง. (2553) การพัฒนาระบบเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ : กรณีศึกษา ตำบลศิระชะทอง จังหวัดนครปฐม
- สันติ ธรณ (2557) การปฏิบัติงานเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว ของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด
- สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค.(2555) แนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวังเหตุการณ์ของ SRRT เครือข่ายระดับตำบล
- โสภณ เอี่ยมศิริถาวร.(2555) หลักการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา. สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

อักษร สวัสดิ์ ความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน
ปลาย : กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ภาคนิพนธ์ปริญญา พัฒนบริหารศาสตรมหา
บัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2542